

Landbruget i 1901.

Af *Rudolf Schou*.

I et Landbrugs Udvikling er et Aar et saare kort Tidsrum og i Oversigten over det forløbne Aar er det altid vanskeligt at tegne et Billede af hvad der er passeret. Der fremkommer saa mange nye Tanker, som have øjeblikkelig Interesse, men om deres Varighed og virkelige Værdi kan man først senere dømme. Og ofte hænder det, at en særlig betydningsfuld ny Foranstaltning kommer helt ubemærket frem. Man kan saaledes minde om Andelsmejeriernes Opstaaen, som man efter en Snes Aars Forløb ikke kan angive bestemt Tidspunkt for og nu med Rette anser for en Hovedbegivenhed i dansk Landbrugs Udvikling.

Ved at følge Landbruget og efter Aarets Udløb gennemgaa Optegnelser og Udclip og sigte og vrage samt gjenkalde i Erindringen, hvad der er passeret, kommer man til en skjøns­mæssig Betragtning; til Raadighed findes der endnu ikke Talopgivelser om Ind- og Udførsel m. m. Man maa tage Prisoversigterne, egne Optegnelser og udenlandsk Indførselsstatistik og søge at danne sig et Billede.

Aaret 1901 begyndte med temmelig haard Kulde, som afløstes af Regn, Sne og Taage; Februar blev usædvanlig kold og en mærkværdig stærk Rim lagde sig over Landet. Den pludselige Frost af den stærkt vandfyldte

Jord og andre særlige klimatiske Forhold gav Landbruget i de hvededyrkende Egne et slemt Tab, idet Hveden gik bort. De hermed tilsaaede Arealer maatte erstattes af andre Afgrøder, hvilket kostede Arbejde og Saasæd, foruden at de gav betydelig mindre Salgsværdi. Rugen og Kløveren klarede sig derimod gjennemgaaende ganske godt.

Vinterfodringen var forsaavidt ejendommelig som Foderstofferne tildels erstattedes af hjemmeavlet Korn. Dog brugtes som sædvanlig store Mængder Oliekager, særlig Bomuldsfrøkager og Solsikkekager. En god Støtte havdes, hvor Rodfrugtbodyholdningerne vare rigelige.

Foraaret kom usædvanlig sent og Saaningen sinkedes af Regn, men des hurtigere foregik Spiringen. I Juni stod Afgrøderne Landet over ganske usædvanlig lovende. Endnu i Juli havde man Grund til at vente en enestaaende rig Høst. Agerhøet var i Hus og i stor Mængde. Saa kom Varmen, den herligste Sommervarme, som af alle Landmændene hilstes velkommen. Men Varmen blev ved og Kornet modnedes for brat, Kjærnen blev mangelfuld udviklet og Straaet blev kort. Høsten endtes hurtigt og billigt, under de gunstigste Forhold, men det blev en kneben Middelhøst som Helhed, bl. a. fordi Rugen var mangelfuld kjærnesat og Hveden var gaaet bort. Rodfrugterne bleve normale, hvorimod den rigelige Græsavl i Forsommeren afløstes af Græsmangel sidst i Juli. Hen paa Eftersommeren blev der rigeligt Græs og Køerne holdtes usædvanlig længe ude, hvorved Halmfattigdommen og de høje Priser paa Foderstoffer opvejedes noget.

I Planteavl ligger Landbrugets primaire Interesse, og der arbejdes stadigt paa dens Forbedring. Paa Sjælland er der paabegyndt Præmiering af hele Markbrug og den hensigtsmæssigste Anvendelse af Kunstgødning er stadig Gjenstand for Forsøg og Udvexling af Meninger. I særlig Grad har man drøftet Anskaffelsen af Saahvede efter at Vinteren havde ødelagt næsten al vor Hvede; ligeledes har Bygdyrkningen ved Salgsforholdene faaet et

andet Præg — man lægger sig mere efter stort Udbytte end fin Maltvare. Interesse for Planteavlens findes selvfølgelig og det endda meget kraftig, men Vejrlig og Jordbundsforhold gjør Beregningerne usikre i Sammenligning med Husdyrbruget, og derfor er Fremgangen ikke saa synlig. Som saa ofte fremhævet er det Jordbehandlingen, som maa forbedres, og hertil vil Forsøgsstationer, Markforsøg, Midler til Udryddelse af Ukrudt samt Redskabsprøver hjælpe, og med disse Midler er der virket i 1901, trods noget tidligere Aar. Og om disse Midlers Anvendelse har der været Diskussion, ligeledes om Indkjøb af Gjødning, hvad man vel tør tage som sikkert Tegn paa, at Landbrugets Planteavl omfattes med varm Interesse.

Kornpriserne fremgaa af Tabel I. At Hvedepriisen har været højere, har danske Landmænd ikke haft Glæde af, og den lavere Pris for Maltbyg har været følelig, væsentlig for de samme Egne, som have mistet Udbyttet af Hvedemarkerne, hvortil kommer de enestaaende lave Sukkerpriser, som maaske næppe komme op før Sukkerpræmierne ophæves. Til Opnaaelse heraf er paabegyndt en Konference i Brüssel, som foreløbig synes at have Udsigt til at naa til Forstaaelse. Det er dog sikrest at regne med, at den vil ende med samme negative Resultat som tidligere Forhandlinger: Enighed om, at Sukkerudførselspræmierne ere forkastelige, men at det er umuligt at blive enige om at ophæve dem.

Husdyrbruget har haft et heldigere Aar end Planteavlens. Smørproduktionen er i stadig Stigning og Priserne have været i Fremgang, ikke alene selve Noteringen, men ogsaa de i Forhold til denne betalte Priser (Tabel II). En Pris af 1.7 Øre pr. Pd. mere end ifjor repræsenterer c. 2 Mill. Kroner. Udførslen af Flæsk er efter den engelske Statistik lidt mindre end i 1901, nemlig 107½ Mill. Pd. imod 111 Mill. Pd.; Værdien er derimod gaaet frem med godt 3 Mill. Kroner — 3 Øre pr. Pd. slagtet. Medens Smørproduktionen ikke har mærket meget højere Priser paa indkjøbte Foderstoffer, har Flæsketil-

Tabel I.

		Hvede	Rug	Byg	Havre
1898	1. Kvartal	702	483	536	548
	2. —	903	564	553	633
	3. —	706	505	525	625
	4. —	586	542	521	502
	Hele Aaret.....	724	524	534	577
1899	1. Kvartal	579	538	521	493
	2. —	568	545	501	498
	3. —	533	517	535	502
	4. —	514	530	532	512
	Hele Aaret.....	549	533	522	501
1900	1. Kvartal	509	505	536	498
	2. —	527	548	535	556
	3. —	545	525	525	546
	4. —	517	473	498	496
	Hele Aaret.....	525	513	524	524
1901	1. Kvartal	547	473	510	512
	2. —	622	484	545	548
	3. —	596	469	529	539
	4. —	588	481	519	541
	Hele Aaret.....	588	477	526	535

virksomheden haft høje Majspriser imod sig (Tabel III), men næppe til Skade for Kvaliteten. Henimod Slutningen af Aaret erstattedes den amerikanske Majs for Størstedelen af Sortehavsmajs, som dog ikke kom hertil i lige god Kondition, mindende om den amerikanske Majs for nogle Aar siden. Sammenstillingen af Priser, som Andels- og Privatslagterier have betalt for Svin, er udeladt i Aar paa Grund af, at en saadan Sammenligning ikke kan blive paalidelig. Kvaliteten af Smørret er — trods de fra irsk Side fremkomne Paastande om Tilbage-

Tabel II.

	Kjøbenhavns Smørnotering	De samv. danske Landboforeningers Smørprisstatistik	
1898	1. Kvartal	92.8	92.5
	2. —	79.1	79.0
	3. —	82.7	82.3
	4. —	101.1	101.0
	Hele Aaret	88.9	88.7
1899	1. Kvartal	95.5	95.7
	2. —	83.2	83.9
	3. —	99.5	97.2
	4. —	104.8	105.7
	Hele Aaret	95.7	95.6
1900	1. Kvartal	93.5	94.7
	2. —	88.9	88.4
	3. —	97.5	97.6
	4. —	104.1	103.1
	Hele Aaret	96.0	95.9
1901	1. Kvartal	100.6	101.7
	2. —	89.2	90.0
	3. —	95.3	94.4
	4. —	103.7	104.3
	Hele Aaret	97.2	97.6

gang — uforandret, og Beskaffenheden af Svinene sikkert i Fremgang, hvorom fremkomne Oplysninger bære Vidne. Kjødproduktionen er i Tilbagegang, ogsaa Exporten heraf, hvilket jo er meget rimeligt under de usikre Afsætningsforhold. Ret sandsynligt er det, at Hjemmeforbruget af Oxekjød er tiltaget, naar Flæskepriserne som i 1902 ere høje. Fjerkræavlens, navnlig Æggeexporten, har et godt Aar at se tilbage paa med stigende Udførsel og gode

Tabel III.

		Hvedeklid	Palmekager	Hørfrokager	Rapskager	Bomuldsfrokager	Sølsikkekager	Majs
1898	1. Kvartal ...	495	548	664	698	500	582	379
	2. — ...	503	548	637	662	548	557	415
	3. — ...	458	533	598	643	507	555	374
	4. — ...	482	533	635	702	512	581	426
	Hele Aaret ..	485	541	634	676	517	569	399
1899	1. Kvartal ...	506	560	629	710	512	550	408
	2. — ...	500	560	594	700	495	505	395
	3. — ...	503	556	606	690	524	550	404
	4. — ...	500	561	662	615	571	569	402
	Hele Aaret ..	502	559	623	681	526	544	402
1900	1. Kvartal ...	517	561	652	610	577	571	400
	2. — ...	513	560	672	610	582	547	459
	3. — ...	495	560	685	610	592	560	454
	4. — ...	485	560	688	610	627	573	475
	Hele Aaret ..	503	560	674	610	595	563	447
1901	1. Kvartal ...	489	560	676	585	578	572	422
	2. — ...	497	560	648	567	551	567	448
	3. — ...	466	560	660	598	567	571	484
	4. — ...	498	560	685	596	583	592	544
	Hele Aaret ..	488	560	667	587	570	576	475

Priser. Derimod har Hesteafsætningen været noget vanskelig, vel nok begrundet paa en almindelig Stagnation i Byernes Erhverv, navnlig i Tyskland; at Tilbagegangen særlig skulde skyldes Indførslen af elektrisk Drift paa Sporveje, er ikke rimeligt, thi vore Heste bruges til Omnibus- og sværere Trækbrug, ikke meget til Sporvogne. Og i ingen større By afløses Omnibusserne af

Sporveje, idet disse sidste blive mere generende efterhaanden som Færdselen i Gaderne stiger. Og til Fragtkjørsel anvendes Automobilerne ikke, antagelig af den Grund, at de ikke som Heste ved Igangsætningen eller op ad Bakker i en ganske kort Tid kunne udfolde en overordentlig stor Kraft udover den normale. Betegnende er det, at en Automobil til hurtig Kjørsel skal have 50 HK. og til Godsbefordring c. 30 HK. De for Byerne »daarlige Tider« have saaledes kun været følelige paa en ubehagelig Maade for Landbruget ved Afsætningen af Heste, og de have medført den Behagelighed, at Arbejderforholdene ere mere rolige, idet Strømmen til Byerne er standset.

Selve Husdyravlens Ledelse her i Landet har været Gjenstand for en hidsig Kritik af Dyrlæge Stribold og ligeledes er Forsøgslaboratoriets Fodringsforsøg blevne skarpt kritiserede af Lektor Henriques. Efter hvad der foreligger til Bedømmelse af disse Angreb, er det rimeligt at antage, at de ikke ville sætte Spor som staa i Forhold til de stærke Ord, de have givet Anledning til. Man maa ikke tabe af Syne, at Avlens Grundregler ere skabte af Landbruget selv med Støtte af Videnskaben og at Fodringsforsøgene ere planlagte paa samme Maade og at de danske Landmænd næppe kunde siges at besidde nogen særlig høj Udvikling, hvis de virkelig gennem Aartier skulde have praktiseret Fremgangsmaader, som ere saa gale, som det gives Udseende af. Og det kan da ogsaa paavises ganske uomstødeligt, at vor Husdyravl er gaaet mægtig frem og at Fodringen er blevet langt mere rationel end tidligere. Derimod turde det være umuligt at føre Beviset for, at større eller kun de samme Fremskridt vare naaede ad andre Veje. Hermed være ingenlunde sagt, at der ikke er Plads for nye, dygtige Mænd med nye Tanker; deres Bidrag til Belysningen af de store Opgaver, som stadig paahvile vort Landbrug, vil sikkert blive modtaget med den største Glæde og Tak, naar de ville arbejde med de mange, som staa i Arbejdet.

Afsætningsforholdene have i Aarets Løb ikke

Tabel IV.

	1898				
	1. Kv.	2. Kv.	3. Kv.	4. Kv.	Hele Aaret
<i>Tilført Københavns Kvægtorv:</i>					
Kreaturer..... Tusind	20.7	16.7	16.3	18.4	72.1
Kalve ..... —	13.5	16.1	13.3	12.1	55.0
Kroner pr. 100 Pd. slagtet					
Bedste Stude.....	41.3	41.8	43.6	44.2	42.7
— Tyre	34.6	35.7	36.9	37.8	36.3
— Køer	34.5	35.3	36.5	36.3	35.7
— Sødælkskalve.....	47.1	50.6	48.5	53.5	49.9
<i>Odense Kvægmarked:</i>					
Antal tilført..... Tusind	3.7	2.5	3.2	2.7	12.1
Kroner pr. Stk.					
Unge Lødekøer	216	200	231	235	220
Ældre Køer.....	141	150	162	157	152
Kvier med Kalv.....	154	160	185	184	171
<i>Aalborg Kreaturmarked:</i>					
Antal tilført..... Tusind	3.9	2.7	2.2	2.9	11.7
<i>Esbjærg Fedekvægmarked:</i>					
Antal tilført..... Tusind	»	1.2	3.8	3.6	8.6
Kr. pr. 100 Pd. levende Vægt:					
1. Kl. Stude og Kvier	»	21	22	21	21
Gode do. - do.	»	20	20	19	20
Gode, svære Tyre	»	19	19	20	19.3
Ringere do.	»	16	16	18	16.7
Gode, unge Køer.....	»	19	17	18	18
Ældre do.	»	16	14	15	15
Antal slagtet til Export i Esbjerg..... Tusind	0.3	2.6	1.5	3.0	7.4

1899					1900					1901				
1. Kv.	2. Kv.	3. Kv.	4. Kv.	Hele Aaret	1. Kv.	2. Kv.	3. Kv.	4. Kv.	Hele Aaret	1. Kv.	2. Kv.	3. Kv.	4. Kv.	Hele Aaret
18.5	16.7	15.6	20.4	71.2	19.7	17.1	15.9	18.9	71.6	20.0	16.7	13.9	17.1	67.7
13.5	16.3	13.2	13.0	56.0	14.4	17.8	14.7	13.5	60.4	14.8	17.7	14.5	12.4	59.4
40.5	43.4	40.5	42.2	41.6	43.1	45.1	47.1	47.2	45.6	44.3	45.2	46.1	46.4	45.5
36.0	37.8	36.1	35.9	36.5	36.7	36.4	38.1	38.1	37.3	35.8	36.4	40.0	38.9	37.8
35.3	34.7	34.9	35.8	35.2	38.1	38.2	41.1	41.4	39.7	39.0	38.5	40.1	38.3	39.0
51.5	51.5	47.1	54.0	51.0	51.4	53.3	51.0	53.9	52.4	51.2	53.0	50.5	52.9	51.9
2.2	1.7	0.7	2.0	6.6	2.0	2.2	1.6	1.1	6.9	1.4	1.0	0.7	1.8	4.9
207	220	228	214	217	199	213	220	227	215	224	223	224	233	226
155	160	163	155	158	131	137	142	160	142	160	147	165	171	161
167	162	170	158	165	141	138	150	157	147	162	143	160	158	156
3.8	3.3	2.2	4.2	13.5	4.0	3.1	2.4	4.3	13.8	5.2	3.7	2.9	4.6	16.4
7.4	6.8	5.9	7.1	27.2	10.1	5.8	4.7	4.7	25.3	10.3	8.2	3.8	3.2	25.5
21	23	22	22	22	22	23	22	23	22.5	22	23	24	23	23
19	20	20	19	19.5	19	20	19	20	19.5	20	20	21	21	20.5
21	21	21	21	21	21	22	23	23	22	22	22	22	22	22
19	19	19	18	19	19	19	20	20	19.5	19	19	19	19	19
18	19	20	19	19	19	20	19	19	19	19	20	20	19	19.5
15	17	16	16	16	16	17	16	16	16	16	16	17	17	16.5
4.8	3.4	2.1	3.4	13.7	5.2	4.2	2.9	2.7	15.0	7.0	3.8	2.0	2.4	15.2

været underkastede større Vanskeligheder. Den tyske Kjødkontrollov er endnu ikke traadt i Kraft; i den tyske Rigsdag er fremsat Forslag til en stærk protektionistisk Toldlov, som sikkert vil blive vedtaget og vil blive os til Skade, navnlig hvis Hesteafsætningen fremdeles holder sig treven. Forhøjelsen af Tolden paa Kjød vil næppe blive baaret af Udlandet inden det tyske Opdræt er stærkt forøget, og det vil tage Tid.

Engelske Avisartikler, navnlig i »Times«, som tage Ordet for Told paa Korn m. m., bør man næppe tillægge Betydning udover, at denne fra Diskussion tidligere næsten banlyste Tanke, nu kan drøftes i England.

Som omtalt ovenfor er vor Smørafsætning gaaet godt, og tiltrods for, at England stadig indfører mere Smør og Margarine. I 1901 indførtes c. 370 Mill. Pd. Smør og c. 96 Mill. Pd. Margarine imod henholdsvis c. 337 Mill. Pd. og c. 92 Mill. Pd. i 1900. Derimod er Indførslen af Fedtstoffer faldet. Det er navnlig Rusland, som har gjort et mægtigt Spring fremad ved omtrent at fordoble sin Indførsel til England (fra c. 21 Mill. Pd. i 1900 til c. 38 Mill. Pd. i 1901); ogsaa Kanada og De forenede Stater er gaaet stærkt frem, hvorimod Australien er gaaet tilbage. Indførslen af Æg til England er kun lidt større fra Rusland, mindre fra alle andre Lande undtagen fra Danmark.

Kjødpriserne have nærmest været lidt højere (se Tabel IV, Side 56—57). Udførslen til England og Tyskland er gaaet ned, men er vist steget ret betydeligt til Norge. Ved Bekjendtgjørelse af 15de Juli 1901 er Udførselsundersøgelsen af fersk og letsaltet Kjød samt Affald bragt ind i et bedre Spor, idet denne Undersøgelse hidtil kunde foretages af alle Dyrlæger og Exportøren selv kunde vælge sin Dyrlæge. Nu skulle Dyrlægerne autoriseres af Politimesteren, Udførselsmærkerne paasættes med Plomber og alle Forretninger indføres i en Protokol. Der er beskikket 72 Dyrlæger, hvoraf dog kun 25 have haft Kontrol af nævneværdigt Omfang, 22 have slet ikke kontrolleret endnu. Der haves allerede Erfaring for, at

denne Ordning har haft en heldig Virkning; endnu mangler dog Fællesforskrift for, hvorledes der vil være at forholde med det Kjød, som ikke kan godkjendes til Udførsel.

Pengeforholdene have voldet Vanskeligheder dels ved den høje Rente, men navnlig derved, at det er meget besværligt at faa opsagte 2den Prioriteter erstattede af nye. Ved Delegeretmøderne har dette Forhold været gjort til Gjenstand for Foredrag og Diskussion med den Opgave, at søge dannet en Laaneforening for 2den Prioriteter. Endvidere har Forslaget om Oprettelse af en Hypothekbank for Landbruget været under Debat. Et Værk er udkommet om danske Kreditforeninger, af hvilket man erfarer, af hvilken Betydning de have været og fremdeles ere.

Andelsbevægelsen breder sig. Efter hvad man véd, er der slagtet forholdsvis flere Svin paa Andels-slagterierne. »Andelsæggene« ere stegne fra c. 8 $\frac{1}{2}$ Mill. Pd. til c. 13 Mill. Pd. Paa Øerne er oprettet et Andelsindkjøb for Foderstoffer og Gjødningsindkjøbsforeningerne have arbejdet henimod en Sammenslutning. Fra meget kompetent Side er med særlig Styrke hævdet Nødvendigheden af at samle Reservefond, saaledes at Andelsforetagenderne efterhaanden komme til at eje sig selv, fritagende Andelshaverne for den Risiko, der nu er for at komme til at indløse deres Forpligtelser med rede Penge. Nogle Bedragerier ved Andelsmejerierne have vist Nødvendigheden af en mere betryggende Revision og Anbringelse af Pengene. Saa lille er dog Antallet og Omfanget af Bedragerier i Andelsforetagender, at de nærmest bevise en høj Grad af Redelighed, men paa den anden Side tillige, at det ikke er tilladeligt, at lade Muligheden for at blande egne og Andelspenge sammen, være til Stede.

Kampen imellem Andelsfolk og Kjøbmænd er ikke dæmpet og vil forhaabentlig blive holdt i Live. Thi det kan ikke nægtes, at der maa være Konkurrence for at

holde sig paa Højden. At Ordene ofte falde lidt drøjt og at Midlerne ikke altid ere lige blankt polerede, maa undskyldes. Vi skulle dog bemærke, at der til et Andelsforetagende maa stilles den Fordring, at det er lige saa godt ledet som det bedste Privatforetagende, og at det ikke er tilstrækkeligt at have den Bevidsthed, at man selv ejer Foretagendet. Det skal villig indrømmes, at mange Andelsforetagender ere fortrinligt ledede, men de ere ofte langsomme i Vendingen og kunne ikke gribe en ny Chance med samme Hurtighed som den enkelte, selvstændige Mand. Og jo mere Andelsforetagenderne sammenknyttes i større Sammenslutninger, afhængige af de enkelte Underbestyrelser, jo mindre bliver Bevægeligheden.

En anden Fare ved disse store Sammenslutninger er Vanskeligheden ved at finde Mænd, som egne sig til at staa i Spidsen; derfor bliver det ofte de samme Mænd, som maa overtage Ansvaret for mange Ting; og da det jo ikke er Skik her i Landet, at betale ordentligt for det som kaldes Hædersposter, kunne disse Mænd ikke, uden at skade deres egen Virksomhed, med al deres Energi og Dygtighed røgte de meget ansvarsfulde offentlige Hverv, som lægges paa dem. Danske Andelselskaber omsætte for c. 180 Mill. Kroner, de have skabt sig selv, uden at have Forbilleder, og de have kjæmpet sig frem til en ganske overordentlig stærk Stilling, som de sikkert ville vide at bevare.

Landbrugets tekniske Vejledning har særlig én Begivenhed at vise tilbage paa, nemlig Oprettelse af Husholdningskursus rundt paa Landet. De have vundet megen Tilslutning og ere ordnede paa fuldstændig praktisk Basis med den Opgave at give Afvexling i den daglige Kost paa Landet og fremme Brugen af egne Produkter som Frugt og Grøntsager. Angaaende Oprettelsen af en Husmandsskole er nedsat en Kommission.

Et tilsyneladende mindre, men derfor lige interessant Resultat er frembragt af Piledyrkningsselskabet, som synes at have taget en Fremtidsopgave op og at gjennem-

føre den med heldig Haand. — Planer om Anlæg af nye Sukkerfabrikker med eller uden Forbindelse med de bestaaende have været oppe, men møde næppe megen Tilslutning med den nuværende Sukkerpris og Udlandets Exportpræmier. En anden Tanke, som — om end tillokkende — det vil tage lang Tid at realisere paa Grund af at der kræves Lovforanstaltninger, er at benytte Spiritus til teknisk Brug, navnlig til Belysning og Drivkraft. Ganske vist er Kulprisen faldet og Kulexporttolden er ikke meget følelig; Forsøg med Tørvefyring har ved Benyttelse af et dertil af Moseindustriforeningen konstrueret Ildsted givet opmuntrende Resultater, men der er stadig Anvendelse for et Brændstof til Afløsning af Petroleum til smaa Maskiner og til Belysning, og skulde det vise sig, at Spiritus kunde afløse den indførte Vare, synes her en Mulighed for at bruge en Mængde Sukkerroer og Kartofler.

Foreningslivet har gaaet sin rolige Gang. Ved det jydsk Delegeretmøde er forsøgt en Deling i Sektioner, nødvendiggjort af den store Mængde Sager, som skulde behandles og fuldt berettiget, da der er saa mange Detailspørgsmaal, som ikke have lige stor Interesse for Alle. Paa Fyen bliver »Fyens Stifts patriotiske Selskab« afløst som Fællesforening af en ny Sammenslutning.

En Forening er dannet af en særlig Art, nemlig »Smørmærkeforeningen«, som har indregistreret her og i England et Varemærke for dansk Smør. Tilslutningen til denne Forening har været glædelig stor og er i stadig Væxt. Man vil erindre den indgaaende Forhandling, denne Sag for nogle Aar siden underkastedes i Landhusholdningsselskabet og af hvilken et praktisk Resultat alt-saa nu er fremgaaet.

En anden Forening, nemlig »Foreningen til Fremme af Landbrugets Udførsel«, er under Dannelsen; dens første Opgave vil blive at fremme vor Udførsel af Avlsdyr til Rusland, som nu gennem flere Aar har været bearbejdet ved Landhusholdningsselskabets Foranstaltning. Det vil nu vise sig, om de have Ret, som vente sig meget af

dette Marked; i hvert Fald kan man kun glæde sig over, at Foreningen vil søge at gennemføre denne Sag. Om hvorledes den tænker sig at tage fat, foreligger der endnu ikke fyldig Oplysning, kun er det antydnet, at den efterhaanden vil medtage alle andre Landbrugsprodukter. Alt hvad der kan gøres for virkelig at fremme vor Udførsel, er det selvfølgelig ønskeligt at faa gjort, men Styrken turde ligge i Begrænsningen, saa meget mere som den nærmest foreliggende Opgave alene er ganske betydelig.

Lovgivningsarbejdet har væsentlig beskæftiget sig med Husdyrloven og Skattelovene; den førstnævnte har fremkaldt adskillige Bemærkninger og Kritik, navnlig samlende sig om Avlscentertanken. Finanslovsforslaget er ikke meget afvigende fra de senere Aars. Nye Bevillinger af særlig Betydning ere ikke foreslaede. For vor Udførsel er der dog foreslaet betydelige Forbedringer ved Esbjerg Havn, nemlig Overbygning af Kajen, Anskaffelse af mekaniske Indladningsapparater og en Sandpumper til yderligere Uddybning af Graadybsbarren. Forslag om Anlæg af et Kjølepakhus i Esbjerg, navnlig til Expedition af Smør, er endnu ikke fremkommet. Esbjergs Betydning for Landbrugets Udførsel til England fremgaar af Tabellerne Side 15.

Den 24. Juli fratraadte Hofjægermester Fr. Friis som Landbrugsminister og i hans Sted udnævntes Landvæsenkommisær, Gaardejer Ole Hansen af Bringstrup. Hofjægermester Friis overtog atter Stillingen som Direktør for Landbohøjskolen og Forstander for Forsøgslaboratoriet.

Ved Døden er Landbruget berøvet mange gode Mænd af hvilke med Tak skulle mindes:

- Generalkonsul Hendrik Pontoppidan;
- Hofjægermester C. A. Neergaard til Løvenholm;
- Forpagter Viggo Ulrich, Sofiendal;
- Proprietær M. P. Zacho, Gammeleje;
- Kammerraad H. F. Fenger;
- Dyrkege H. Sørensen, Odense;
- Forstander R. Pedersen-Børup, Lyngby Landboskole.

	1898	1899	1900	1901
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Smør:				
Parkeston, Tirsdag	9.7	9.2	7.9	8.5
— Onsdag	3.8	3.9	3.4	2.9
— Lørdag	6.3	7.7	7.5	9.2
Ialt til Parkeston...	19.8	20.8	18.8	20.6
Grimsby, Tirsdag	3.0	2.2	2.6	3.1
— Fredag	10.3	14.8	18.1	22.7
Ialt til Grimsby...	13.3	17.0	20.7	25.8
Flæsk, saltet:				
Parkeston, Tirsdag	49.3	57.4	51.9	49.1
— Onsdag	4.7	5.3	5.2	5.9
— Lørdag	33.3	41.9	38.2	37.0
Ialt til Parkeston...	87.3	104.6	95.3	92.0
Grimsby, Tirsdag	0.4	0.4	0.4	0.4
— Fredag	2.0	2.2	2.7	3.1
Ialt til Grimsby...	2.4	2.6	3.1	3.5
	Mill. Snese	Mill. Snese	Mill. Snese	Mill. Snese
Æg:				
Parkeston, Tirsdag	0.2	0.3	0.5	0.7
— Onsdag	0.2	0.2	0.2	0.3
— Lørdag	1.6	2.0	2.0	3.0
Ialt til Parkeston...	2.0	2.5	2.7	4.0
Grimsby, Tirsdag	0.1	0.2	0.3	0.5
— Fredag	0.5	1.0	1.3	1.8
Ialt til Grimsby...	0.6	1.2	1.6	2.3
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.
Fersk Kjød af Hornkvæg:				
Parkeston, Tirsdag	1.5	1.7	2.1	1.7
— Onsdag	2	2	2	2
— Lørdag	1.9	3.0	2.7	2.2
Ialt til Parkeston...	3.4	4.7	4.8	3.9
Grimsby, Tirsdag	0.2	0.5	1.9	1.0
— Fredag	0.4	0.7	1.4	1.2
Ialt til Grimsby...	0.6	1.2	3.3	2.2

Alt taget i Betragtning tør man kalde Aaret 1901 for et ret godt Aar; der er arbejdet fremad, maaske dog mere teknisk end økonomisk.

Fremtiden er afhængig af saa mange Faktorer, som man ikke er Herre over, og derfor ikke kan have nogen Mening om. Men selv om der skulde komme nogen Modgang, knækker det ikke Ryggen paa de danske Landmænd, denne mærkelige sejge Befolkning, som kan taale baade onde og gode Dage.

Se vi paa vore Hovedartiklers Stilling i Udlandet, kan det ikke nægtes, at den er mægtig styrket i de senere Aar. Vort Smør indtager fremdeles en Førsterangs Stilling. Konkurrence bydes vel stadig fra nye Hold, navnlig er Sibirien kommet stærkt med, men Forbruget i England stiger, vist ikke mindst fordi Detailavancen er gaaet ned. En stor engelsk Forretningsmand har oplyst, at da han for en halv Snes Aar siden begyndte Detailsalg (han har nu 350 Udsalg), var Avancen 25 Øre pr. Pd. dansk Smør; han satte den strax ned til 8 Øre pr. Pd. og han er kommet udmærket fra det. Det gjør man kun med en virkelig god Artikel, som kan sælges i store Mængder.

Vore stemplede, garanterede friske Æg have et let Salg og til gode Priser. Den Anseelse, som vore Æg have, tages ikke let fra dem. Og selv om Indførslen af ringere Varer stiger, mærkes det ikke saa meget i Konkurrencen; disse ringere Varer gaa til en anden Klasse af Forbrugere end vore, Smørret vist for en Del fortrængende Margarinen, som paa Grund af høje Raastofpriser har været dyr, og Æggene til Bager- og saadant Husholdningsbrug, hvortil ringere Varer kunne anvendes.

Ogsaa vort Flæsk holder godt Stand imod Kanada, hvilket Land man for et Par Aar siden frygtede skulde blive en slem Konkurrent. Medens imidlertid Smør, Æg og andre Produkter kunne sælges som man vil, er Afsætningen af Flæsk til London i Hænderne paa Agenter, som danne en Ring; meget rimeligt er det, at der kunde bringes noget mere ud af denne Vare ved at bryde Ringen og

lave egen Notering i England, saaledes at man kunde optage Ordre frit ombord ligesom for andre Varer. Men det er af de Ting, som der nok raades Bod paa.

Det mest usikre Punkt er vor Afsætning af levende Kvæg og Kjød; man maa haabe, at denne ikke møder for store Vanskeligheder. Skulde det blive for lidet lønnende, at udføre disse Varer, vil der vel nok kunne bruges mere herhjemme som Erstatning for det dyrere Flæsk, men det vil gaa langsomt saaledes at forandre den store Befolknings Levevis.

Heldigvis er der dog nu saa meget større Bevægelighed i vort Landbrug end tidligere, at Besværigheder, som dukke op, ikke ville ramme os saa haardt, som hvis vi stod paa et lavere Kulturtrin.